

знання з певної теми - «кейс», ведуть колективний пошук нових ідей, а також визначають оптимальні шляхи їх розв'язання. Мета цієї технології полягає в тому, що основний акцент робиться не на оволодінні готовими знаннями, а на їхньому самостійному здобутті. Результатом дослідження casestudy є не тільки отримані знання, а й навички пошукової, дослідницької, аналітичної діяльності, виховання професійно значущих якостей особистості. Найважливішою функцією вчителя при застосуванні цієї технології, є розробка моделі конкретної ситуації у всій її різноплановості, неоднозначності оцінки, наявності внутрішнього протиріччя. Ситуативна дія на інтерактивній основі передбачає, що за допомогою зорової, комунікативно- зорової спрямованості екранного образу можна створити візуальну та вербальну інтерактивність. Наприклад, під час вивчення теми «Орнамент та види орнаментів», можна використати фрагменти новин телеканалу ТСН про «Модний плагіат, або коловорот ідей у природі», що значно підвищить пізнавальну, творчу активність учнів, дасть їм можливість порівнювати, співставляти, робити узагальнення, розвивати творчу уяву, робити власні висновки [3].

Таким чином, використання сучасних технологій на уроках трудового навчання має надзвичайно велике та важливе значення. Особлива увага та роль належить вчителю, а саме тому як він використає дані технології на уроці, тобто за допомогою яких форм, методів, засобів та способів технології він розкриє сутність самої теми. «Трудове навчання» має на меті забезпечити підготовку учнів до свідомого самостійного і вільного вибору професії та трудової діяльності у різних сферах виробництва та домашньому господарюванні; дати учням загальні відомості про основи виробництва, сучасну техніку, технології, процеси управління, основні групи професій та вимоги професії до людини; залучити учнів до основних видів проектно-конструкторських і технологічних робіт; сформувані навички розв'язання творчих практичних задач.

Список використаних джерел

1. Дубяга С.М. Педагогічні технології в початковій школі: Навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів напряму підготовки «Початкова освіта» / Авт.-укл. С.М. Дубяга. – Мелітополь: Вид-во МДПУ ім. Б. Хмельницького, 2015. – 160 с.
2. Інноваційні технології в професійній підготовці вчителя трудового навчання: проблеми теорії і практики. Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (присвячена пам'яті академіка Д.О. Тхоржевського). 36. наукових праць. Вип.2/Полтавський державний педагогічний університет імені В.Г.Короленка.–Полтава:ПДПУ,2007. 471 с.
3. Інформаційно-методичне забезпечення проектно-технологічної діяльності вчителя: Науково-методичний посібник / За ред. А.Д.Цимбалару, О.В.Онопрієнко.– Х.: Вид. група «Основа», 207.– 208 с. (Б-кажурн. «Управління школою»; Вип..6 (54).
4. Кравченко Т., Кобернік О. Використання інтерактивних методик на уроках трудового навчання.// Трудова підготовка в закладах освіти.– 2003.– No2– С.28- 31., –2003.– No 3.– С.9-12.

УДК 378:373.3.011.3-051:316.77:37(043.2)

Фенцик О.М.,
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту,
Мукачівський державний університет
Василяйко М.І.,
здобувач вищої освіти спеціальності 013 «Початкова освіта»,
ОС «Магістр»,
Мукачівський державний університет

ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ДО ПЕДАГОГІЧНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Освітній процес не можна уявити без педагогічної комунікації – інтенсивних міжособистісних взаємодій, впливів, обміну інформацією. Комунікативна діяльність займає провідне місце в роботі компетентного вчителя, який має глибоко усвідомлювати місце і

роль комунікації в освітньому процесі як засобу координації педагогічної діяльності, самореалізації, самовизначення й самоствердження. У зв'язку з цим, одним з надважливих завдань закладів вищої освіти – підготовка компетентного вчителя, здатного побудувати освітній процес на засадах гуманізації навчання, взаємної поваги і партнерства, готового організувати конструктивний діалог з усіма учасниками освітнього процесу.

Різні аспекти проблеми спілкування та процесу її формування розглядали М. Богданова, Н. Бутенко, Н. Волкова, Н. Дусь, Г. Зеркаліна І. Когут, Л. Савенкова та ін. Та попри значну зацікавленість сучасних дослідників проблемою педагогічного спілкування, й досі значна частина педагогів продовжує здійснювати суб'єкт-об'єктну взаємодію у процесі спілкування зі здобувачами освіти, при цьому демонструють нерозуміння вагомості ролі педагогічного спілкування в освітньому процесі. Все це спонукає до пошуку дидактичних умов підготовки фахівців, здатних до створення ефективного комунікативно-освітнього простору на засадах взаємної поваги і партнерства.

Аналіз психолого-педагогічної літератури свідчить, що сутність феномена педагогічного спілкування розглядається в різних аспектах: як засіб розв'язання освітніх завдань, що виникають перед педагогом і учасниками освітнього процесу; як система соціально-психологічного забезпечення педагогічного процесу; як комунікативна діяльність, спрямована на організацію взаємодії між учасниками освітнього процесу, що має гарантувати ефективність навчання, виховання та розвитку особистості.

Дослідниця Н. Волкова «професійно-педагогічну комунікацію» розглядає як систему безпосередніх чи опосередкованих зв'язків, взаємодій педагога, що реалізуються за допомогою вербальних і невербальних засобів, комп'ютерної комунікації з метою взаємообміну інформацією, моделювання й управління процесом комунікації, регулювання педагогічних відносин» [1, с.8].

Ми погоджуємось з О. Фенцик та педагогічну комунікацію визначаємо як вид професійно-комунікативної діяльності, яка спрямована на організацію партнерської взаємодії з учасниками освітнього процесу, створення сприятливого психологічного клімату і емоційного контакту, з метою обміну навчальною інформацією, досвідом, думками, інтересами, почуттями між суб'єктами спілкування для досягнення очікуваного результату[4,с.158].

Готовність до педагогічної комунікації у дослідженні розглядаємо як стан психофізіологічних, особистісних, пізнавальних якостей особистості, що визначає її здатність вільно висловлювати свої думки, обмінюватись ідеями, інтересами, мотивами, знаннями та діями для встановлення міжособистісних стосунків зі всіма учасниками освітнього процесу та організації процесу спільної навчально-пізнавальної діяльності. При цьому формування готовності майбутнього вчителя початкових класів до педагогічної комунікації розуміємо як процес цілеспрямованої професійно-педагогічної підготовки під час науково-пізнавальної, практичної і контрольної-рефлексійної діяльності, що полягає в оволодінні студентами сутності та особливостей технології педагогічного спілкування, розвитку комунікативних умінь, набуття комунікативного досвіду; розвитку культурної, гуманної професійно компетентної особистості студента, який здатний моделювати, прогнозувати і управляти процесом комунікації, готовий налагоджувати професійно-педагогічні відносини на основі партнерської взаємодії зі всіма учасниками освітнього процесу з позицій діалогу, співпраці і співтворчості; умотивований до самоаналізу, самооцінки та самовдосконалення комунікативної як складової професійної компетентності.

На основі аналізу наукових досліджень виявили, що в структурі готовності до педагогічної комунікації виділяють такі компоненти: мотиваційно-ціннісний, когнітивний, діяльнісно-практичний і рефлексивно-регулятивний. Ці компоненти поєднують як особистісний, так і процесуально-технологічний аспекти діяльності вчителя.

На нашу думку, сформуванню високого рівня готовності до педагогічної комунікації можна лише при наявності чіткої системи роботи зі студентами. З-поміж чинників, які впливають на якість вищої освіти, дослідники виділяють зміст професійної підготовки,

особливості організації та реалізації освітнього процесу у виші. Слід виділити ряд дидактичних умов, що сприяють ефективності процесу формування культури педагогічного спілкування. Під дидактичними умовами розуміємо сукупність необхідних чинників, обставин (зміст навчання, методи, організаційні форми), від яких залежить ефективність формування культури педагогічного спілкування як важливої складової професійної компетентності.

Уважаємо, що формування готовності майбутніх учителів початкової школи до педагогічної комунікації буде ефективним за таких умов:

- формування в студентів позитивної внутрішньої мотивації до оволодіння необхідними знаннями й уміннями для здійснення продуктивної комунікативної взаємодії та створення сприятливого комунікативно-пізнавального психологічно комфортного освітнього середовища. Значущість цієї умови полягає в тому, що високий рівень внутрішньої умотивованості дозволить забезпечити цілісність формування професійної готовності майбутніх учителів початкових класів у тому числі й до педагогічної комунікації;

- практико зорієнтований підхід до вивчення дисциплін, практичне засвоєння технологій конструктивної комунікативної взаємодії, розвиток професійно значущих особистісних якостей і здібностей в майбутніх педагогів. Реалізація цієї педагогічної умови спрямована на оволодіння студентами технологій проектування, організації та діагностування комунікативної взаємодії зі всіма учасниками освітнього процесу (учнями, батьками, колегами), при цьому необхідно забезпечити практичну спрямованість теоретичного матеріалу.

- налагодження суб'єкт-суб'єктної взаємодії в системі «викладач-студент», створення освітнього діалогічного середовища та атмосфери творчості в закладі вищої освіти;

- використання інтерактивних форм і методів навчальної діяльності студентів;

- створення високої комунікативної культури в освітньому середовищі ЗВО та забезпечення постійної діагностики й контролю за динамікою ціннісного ставлення до педагогічної комунікації та розвитку комунікативних умінь студентів.

Таким чином, визначені педагогічні умови взаємопов'язані, взаємодоповнюють одна одну й сукупно та, на нашу думку, забезпечать ефективність і цілісність формування усіх компонентів готовності майбутніх учителів початкової школи до педагогічної комунікації.

Список використаних джерел

1. Волкова Н.П. Професійно-педагогічна комунікація: навчальний посібник. – К.: Академія, 2006. 256 с.
2. Грехнев В. С. Культура педагогического общения: кн. для учителя – М.: Просвещение, 1990. 144 с.
3. Савенкова Л. О. Професійне спілкування майбутніх викладачів як об'єкт психолого-педагогічного управління: [монографія]. – К.: КНЕУ, 2005. 212 с.
4. Фенчик О. М. Дидактичні умови формування культури педагогічного спілкування у процесі підготовки фахівців освітньої галузі / Інноваційна педагогіка: науковий журнал Причорноморського науково-дослідного інституту економіки та інновацій. Одеса 2019. Випуск 15. Том2. С.156-160.

УДК 371.132:37.03

Фенчак Л.М.,
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри теорії та методики початкової освіти,
Мукачівський державний університет
Бордей Н.М.,
здобувач вищої освіти спеціальності 013 «Початкова освіта»,
ОС «Magіsr»,
Мукачівський державний університет

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДИК НАВЧАННЯ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ

Прискорення темпу життя, великий потік знань, що впливає на сучасну людину,

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>